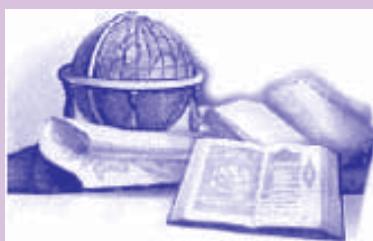

№3, ТРАВЕНЬ, 2012р.

Відділ освіти Красилівської районної держадміністрації

СЛОВО МЕТОДИСТА

РАЙОННИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ

НОВІ СТАНДАРТИ – НОВА ШКОЛА!

З 1 вересня 2012 року розпочинається впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти, який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 року №462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти».

Що нового та позитивного дає початковій школі цей документ?

По-перше, здійснюється забезпечення наступності змісту дошкільної та початкової загальної освіти.

По-друге, навчально-виховний процес у початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів організовується на основі особистісно-орієнтованого підходу.

По-третє, забезпечується формування ключових компетентностей учнів початкових класів, зокрема, загальнокультурної, громадянської, здоров'язбережуючої, інформаційно-комунікаційної;

По-четверте, розроблено єдиний зміст стандарту для усіх мов навчання.

По-п'яте, забезпечено використання здоров'язбережуючих технологій та екологічну спрямованість початкової освіти.

По-шосте, передбачено вивчення іноземної мови з 1 класу в усіх загальноосвітніх навчальних закладах.

По-сьоме, посилено природничу складову стандарту, зокрема введено нову освітню галузь «Природознавство», Та Базовим навчальним планом передбачено на вивчення предмета по 2 тижневі години у 1-4 класах.

По-восьме, передбачено впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів; в освітній галузі «Технології» виокремлено змістову лінію «Ознайомлення з інформаційно-комунікаційними технологіями», тому Базовим навчальним планом передбачено по 2 тижневі години у 2-4 класах на зазначену освітню галузь.

Нова редакція Державного стандарту початкової загальної освіти зорієнтована на соціалізацію особистості молодшого школяра.

У змісті кожної освітньої галузі передбачено діяльнісну лінію.

На варіативну складову відведено по 2 години у 1, 2, 3 та 4 класах.

Відповідно до вимог нового Державного стандарту у 2012-2013 навчальному році розпочинається впровадження у навчально-виховному процесі нових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів та нових навчальних програм і підручників.

Районний методичний кабінетом відділу освіти та методичними службами навчальних закладів розпочалася робота по підготовці до впровадження нового Державного стандарту початкової освіти, проведено засідання методичних об'єднань учителів початкових класів, семінар-практикум для учителів, які у 2012-2013 навчальному році набирають 1 клас.

Діяльність відділу освіти, навчальних закладів району спрямована на організацію і проведення Всеукраїнської акції «Дай руку, першокласнику!» та якісну підготовку школи до нового навчального року.

Адміністрації навчальних закладів та педагогічні колективи мають зробити все, щоб впровадження Державного стандарту, Типових навчальних планів початкової школи, нових програм і використання підручників було ефективним.

З.С.АБЕЛЬЧУК, завідувачка РМК.

Вчительський

Лише той Учитель, хто живе так, як навчає
(Г. Сковорода)

Дитина – вище творіння
Природи і Космосу і несе в
собі їхні риси – могутність і
безмежність
(Ш. Амонашвілі)

Посередній учитель
розвідає,
Хороший учитель
пояснює,
Кращий учитель демонструє,
Великий учитель надихає *

Учитель і учень ростуть разом.
*

Минуле належить історії,
майбутнє – це таємниця, а ця
мить – подарунок. Ось чому
це мить називають
свогоденням.
*

Ваша сила – віра в себе.
Ваша свобода –
відповідальність за власний
розвиток. Ваші здібності –
культура само створення.
(А. Смолович)

Нехай учитель поспішає до
дітей, раді кожній зустрічі з
ними, тоді й діти поспішатимуть у школу і циро
радітимуть кожній зустрічі зі
своїм учителем.
(Ш.Амонашвілі)

Мудра людина не робитиме
іншим того, чого вона не
бажає, щоб зробили її.
(Конфуцій)

Прокладай шлях до
розуму людини через її серце.
(Ф.Честеріфф)

Відкриття народжуються
там, де закінчуються знання
вчителя й починається нове
знання учня.

(К.Федін)
Успіх приходить до того,
хто робить те, що найбільше
любить.
(М.Форбс)

Найголовніша формула
успіху — знання «як
поводитися з людьми».
(Т.Рузвелт)

Вчення мое полягає лише
в тому, щоб мати чисте серце
і любити свого близького як
самого себе.
(Конфуцій)

Навчання — це зміна
здивування розумінням.
(В.Кротов)

Офіційно

ДОДАТОК

до листа Міністерства освіти
і науки, молоді та спорту України
від 23.05.2012 № 1/9-399

Навчальні плани на 2012/2013 н.р.

Робочі навчальні плани на 2012/2013 навчальний рік складаються:

для 1-х класів - за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОНмолодьспорт України від 10.06.2011 № 572;

для 2-4 класів - за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОН України від 29.11.2005 № 682;

для 5-9-х класів - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженими наказом МОН України від 23.02.2004 № 132, зі змінами, внесеними наказом МОН України від 05.02.2009 № 66;

для 10-11-х класів - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеню, затвердженими наказом МОН України від 27.08.2010 № 834;

для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов: 1 клас - за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОНмолодьспорт України від 10.06.2011 № 572 (додатки 4-5); 2-4 класи - за Типовим навчальним планом спеціалізованих шкіл цього типу, затвердженими наказом МОН України від 13.03.2006 № 182 чи Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОН України від 29.11.2005 № 682 (додаток 4); 5-9 класи - за Типовим навчальним планом спеціалізованих шкіл цього типу, затвердженими наказом МОН України від 13.03.2006 № 182; 10-11 класи - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 27.08.2010 № 834 (додаток 19);

для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу: 1 клас - за Типовими навчальними планами початкової школи, затвердженими наказом МОНмолодьспорт України від 10.06.2011 № 572 (додатки 6-7); 2-9 класи - за Типовими навчальними планами спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов та предметів художньо-естетичного циклу, затвердженими наказом МОН України від 13.05.2005 № 291, з урахуванням змін в розподілі навчального часу та загальної кількості годин, визначених Типовими навчальними планами початкової школи (наказ МОН України від 29.11.2005 № 682); 10-11 класи - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 27.08.2010 № 834 (додатки 21 та 22);

- для 8-9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням окремих предметів - за Типовими навчальними планами, затвердженими наказом МОНмолодьспорт України від 23.05.2012 р. № 616;

- для білінгвальних класів: 5-9 класи спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов - за Типовими навчальними планами, затвердженими наказом МОН від 07.07.2009 № 626; 10-11 класи - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 27.08.2010 № 834 (додаток 20);

- для загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які

потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: I ступінь (підготовчий, 1-4 класи) - за Типовими навчальними планами спеціальних навчальних закладів цього типу, затвердженими наказом МОН України від 03.11.2004 р. № 849 (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 11.09.2009 р. № 852); II ступінь (5-10) класи - за Типовими навчальними планами спеціальних навчальних закладів цього типу, затвердженими наказом МОН України від 26.08.2008 р. № 778 (зі змінами, внесеними наказом МОН України від 11.09.2009 № 852); 11-12 класи - за Типовими навчальними планами спеціальних навчальних закладів цього типу, затвердженими наказом МОН України від 02.11.2004 р. № 842, з урахуванням змін, затверджених наказом МОН України від 22.08.2005 р. № 489".

- для вечірніх (змінних) загальноосвітніх шкіл - 5-9 класи - за Типовими навчальними планами, затвердженими наказом МОН України від 23.02.2004 № 132, зі змінами, внесеними наказом МОН України від 05.02.2009 р. № 66 (додатки 20, 21); 10-11 (12) класи - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 27.08.2010 р. № 834 (додатки 24, 25).

- 5-9 класи загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин з вивченням двох іноземних мов можуть користуватися варіантами навчальних планів, доведеними до місцевих органів управління освітою та навчальних закладів листом МОН України від 14.06.2005 № 1/9-321. За цим варіантом можуть також складатись робочі навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів, які передбачають вивчення двох мов національних меншин (замість другої іноземної мови планується мова національної меншини); для 10-11-х класів - за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 27.08.2010 № 834 (додаток 15).

Структура 2012/2013 навчального року

Відповідно до статті 16 Закону України "Про загальну середню освіту" 2012/2013 навчальний рік розпочинається 1 вересня святом - День знань - і закінчується не пізніше 1 липня.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою: I семестр - з 1 вересня по 28 грудня, II семестр - з 14 січня по 24 (25 для шкіл, які працюють за шестиденним робочим тижнем) травня.

Закінчується навчальний рік проведенням навчальних екскурсій у 1-4 класах (27-30 травня), навчальних екскурсій та практики у 5-8 і 10 класах (27 травня – 7 червня) і державної підсумкової атестації випускників початкової (13-21 травня), основної (28 травня – 11 червня) і старшої (27-31 травня) школи.

Вручення документів про освіту рекомендуємо провести для випускників 9-х класів 11-12 червня, 11-х класів – 1-2 червня.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули: орієнтовно, осінні з 29 жовтня по 4 листопада, зимові з 29 грудня по 13 січня, весняні з 25 по 31 березня.

З урахуванням місцевих особливостей та кліматичних умов за погодженням з відповідними місцевими органами управління освітою можуть змінюватись структура навчального року та графік учнівських канікул; навчальну практику та навчальні екскурсії за рішенням закладу можна провести в інші терміни, або впродовж навчального року.

Розроблення робочих навчальних планів

Робочі навчальні плани розробляються загальноосвітніми навчальними за-кладами щорічно на основі Типових навчальних планів і затверджуються відповідним органом управління

Офіційно

освітою. Робочі навчальні плани містять пояснівальну записку та таблиці розподілу навчального часу між навчальними предметами. На титульній сторінці також зазначається навчальний рік для якого розроблено плани.

У пояснівальні записці слід вказати:

- тип навчального закладу, кількість класів та учнів, що навчаються;
- Типові навчальні плани, за якими розробляються робочі навчальні плани, для початкової, основної та старшої школи із зазначенням наказу Міністерства, яким вони затверджені, включаючи номери додатків;
- за потреби (для спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв, колегіумів, шкіл (класів) з поглибленим вивченням окремих предметів) - об'єрнтування перерозподілу навчального часу між предметами, передбаченого Типовими навчальними планами;
- інформацію про реалізацію варіативної складової навчальних планів;
- особливості організації навчального процесу.

Таблиці розподілу навчального часу розробляються для початкової, основної та старшої школи на окремих аркушах.

За потребою, спеціалізовані навчальні заклади (класи) з поглибленим вивченням окремих предметів, гімназії, ліцеї, колегіуми, можуть перерозподіляти у 5-11 класах кількість годин між навчальними предметами у межах 15 відсотків. При цьому, вилучення з навчального процесу предметів інваріантної складової не допускається. Години на вивчення предметів інваріантної складової можуть перерозподілятися, у сторону зменшення, не більше ніж у два рази у порівнянні з показниками Типових навчальних планів.

При розробленні робочих навчальних планів розподіл навчального часу між навчальними предметами здійснюється для кожного класу окремо. Для цього слід визначитись з Типовим планом на основі якого здійснюється зазначений розподіл.

Для початкової та основної школи це може бути Типовий навчальний план для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання, Типовий навчальний план для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання з вивченням російської чи іншої мови національних меншин, Типовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською чи іншими мовами національних меншин тощо.

Для старшої школи це: Типовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (універсальний профіль), Типовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою

навчання з вивченням двох іноземних мов, Типовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання: природничо-математичний напрям (фізико-математичний, математичний та фізичний профілі), Типовий навчальний план загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання: суспільно-гуманітарний напрям (історичний, правовий, філософський та економічний профілі) та інші діючі Типові навчальні плани.

Інваріантна складова Типового навчального плану має реалізовуватись у робочому навчальному плані у повному обсязі.

Години варіативної складової Типових навчальних планів передбачаються на:

збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;

упровадження курсів за вибором;

факультативи, індивідуальні та групові заняття.

При розподілі варіативної складової навчального плану слід враховувати, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначені цього показника.

Якщо години варіативної складової відводяться на збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової, то в колонці «Інваріантна складова» напроти відповідного предмета ставиться напис X+Y, де X – це кількість годин, що передбачена типовими планами на вивчення предмета, а Y – це кількість годин варіативної складової, додатково відведених на вивчення цього предмета. Зазначені години заносяться до класного журналу на сторінку відповідного предмета інваріантної складової. Слід зазначити, що розробляючи календарне планування в такому випадку вчитель самостійно вирішує питання щодо збільшення кількості годин на вивчення тих чи інших тем в порівнянні з передбаченими навчальною програмою.

У випадку, коли години варіативної складової відводяться на курси за вибором, у колонці «Варіативна складова» зазначаються ці курси та вказується кількість годин на їх вивчення. Курси можуть бути 9 - 70-ти годинні. За рішенням навчального закладу облік занять з курсів за вибором може здійснюватися на сторінках класного журналу або у окремому журналі. Рішення щодо оцінювання навчальних досягнень учнів також приймається навчальним закладом.

Факультативи, групові та індивідуальні заняття проводяться для окремих учнів, чи груп учнів. При цьому, слід зазначати з яких навчальних предметів інваріантної складової вони проводяться. В окремому журналі зазначається склад групи, яка відвідує факультативні заняття з предметів та ведеться облік відвідування. Оцінювання навчальних досягнень учнів може здійснюватися за рішенням педагогічної ради.

Зверніть увагу!

Посилання на Інтернет- ресурси

http://school156.edu.kh.ua/pochatkova_shkola/

<http://teacherjournal.com.ua/>

<http://teacher.at.ua/publ/>

http://zanjattja_z_majbutnimi_pershoklasnikami/51

http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vird/2011_13/PDF/13.pdf

<http://upper.org.ua/data?t=1&q=152>

<http://studentam.net.ua/content/view/2268/97/>

http://osvita.ua/school/school_today/21033

http://uon.uz.ua/uploads/files/rishennya_kolegiji-29.08.11.pdf

На допомогу директору

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ керівнику школи

Які заходи має здійснити директор школи у своїй управлінській діяльності, щоб впровадження Державного стандарту, Типових навчальних планів початкової школи, нових програм і використання підручників було ефективним?

В основу систематизації матеріалів нової редакції Державного стандарту початкової загальної освіти покладено освітній галузі: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів у Типових навчальних планах реалізується через навчальні предмети «Українська мова (мова і читання)», «Російська, інша мова національної меншини (мова і читання)», «Іноземна мова».

Освітній галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однайменні навчальні предмети, відповідно – «Математика», «Природознавство».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується навчальним предметом «Я у світі».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках курсу «Основи здоров'я» та інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових типових навчальних планів.

Освітня галузь «Технології» реалізується через предмети «Трудове навчання» та «Сходинки до інформатики».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» або інтегрованим курсом «Мистецтво». Загальноосвітній навчальний заклад може обирати окрім курсів музичного та образотворчого мистецтва або інтегрований курс «Мистецтво».

За наявності відповідного методичного забезпечення та належної підготовки педагогічних працівників за рахунок годин варіативної складової можуть вивчатися додаткові курси за вибором, зокрема: «Розвиток продуктивного мислення», «Риторика», «Логіка», «Абетка театрального мистецтва», «Ритміка», «Цікава економіка» та ін. Разом з тим години варіативної складової можуть бути використані на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять.

У початковій школі з першого року навчання може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні української чи іншої мови навчання (мови і читання), української мови (мови і читання) у школах з навчанням мовами національних меншин, іноземної мови відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. №128).

При визначені гранично допустимого навантаження учнів враховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: у 1 класі – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин.

Типові навчальні плани початкової школи складені на виконання Закону України «Про загальну середню освіту» з метою впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 20.04.2011 р. №462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти і зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Інструментом, на основі якого забезпечується досягнення кожним школярем результатів навчання, передбачених Державним стандартом початкової загальної освіти, є робочий навчальний план, який розробляється і реалізується школою самостійно. Це обов'язковий до розробки і реалізації нормативний документ, а також підстава для оцінки якості і результатів освітнього процесу. Тому завдання кожного директора школи – забезпечити якісну розробку як робочого навчального плану, так і програми дій щодо його реалізації. З цією метою директор школи виносить це питання на засідання педагогічної ради, ради школи та видає наказ «Про розробку робочого навчального плану початкової загальної освіти та програми щодо її реалізації».

Розробка документів включає такі етапи:

1. Обговорення питання щодо розробки робочого навчального плану початкової загальної освіти та програми його реалізації на засіданні педагогічної ради, ради школи.

2. Видання наказу “Про розробку робочого навчального плану початкової загальної освіти та програми щодо його реалізації”.

3. Розгляд питання про розробку плану реалізації робочого навчального плану початкової загальної освіти на засіданнях предметних методичних об’єднань і методоб’єднання класних керівників, у творчих (динамічних, проблемних) групах.

4. Обговорення проекту програми на засіданні педагогічної ради.

5. Корекція і затвердження

На допомогу директору

робочого навчального плану початкової загальної освіти та програмами щодо його реалізації на засіданні педагогічної ради.

6. Видання наказу «Про затвердження робочого навчального плану початкової загальної освіти та програми щодо його реалізації».

Навчально-виховний процес у початковій школі потрібно забезпечити дипломованими спеціалістами початкової школи, які обізнані з психолого-педагогічними та віковими особливостями учнів, володіють і використовують у практичній роботі сучасні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології.

Керівникам загальноосвітніх навчальних закладів також слід вжити ряд організаційних моментів. Пропонуємо провести педагогічні ради з тематикою «Готовність початкової школи до впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти». Наголошуємо, що передавати уроки з окремих предметів у початкових класах, в т.ч. уроки іноземної мови, фізичної культури, образотворчого мистецтва, музики, основ здоров'я лише спеціалістам за наявності об'єктивних причин та обов'язкової письмової згоди учителів початкових класів, забезпечуючи при цьому оплату праці відповідно до положень п.74 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти.

Прийом дітей до першого класу загальноосвітніх навчальних закладів здійснювати відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2005 № 204 «Про прийом дітей до 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів» та наказу МОН від 19.06.2003 № 389 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 04.07.2003 № 547/7868 «Про затвердження Інструкції про порядок конкурсного приймання дітей (учнів, вихованців) до гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів), які регламентують норми, як діти вступають до загальноосвітніх навчальних закладів і загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням окремих предметів.

Нагадуємо, що співбесіда повинна включати виконання спеціальних діагностичних завдань для перевірки рівня загального розвитку дитини, її функціональної готовності до систематичного навчання. Не рекомендується перевіряти вміння читати, писати, рахувати тощо.

Також слід уважно підійти до організації навчально-виховного процесу першокласників. Варто пам'ятати, що зі вступом до першого класу змінюється зміст і характер ставлення дитини до самої себе й навколоїшнього середовища. Проблеми, що впливають на психічне здоров'я дитини в початковій школі, такі:

- прийняття себе в новому статусі;
- стосунки з однокласниками;
- стосунки з вчителем.

Особливо важливо у цей період зберегти загальне позитивне ставлення учня до своєї особистості в цілому, що залежить переважно від оцінок дорослого. У першому класі це, по суті відображення оцінки вчителя на основі результатів навчальної діяльності. Емоційний стан першокласника на уроці, у школі, вдома, в спілкуванні з друзями визначає вчитель, оцінюючи його на уроках у школі. У цьому віці дитина потребує корекції і підтримки в налагодженні стосунків з оточуючими, існує потреба в обговоренні певних питань взаємодії з ними. Проте головним прийомом впливу стає порада, роз'яснення окремих ситуацій, дружня розмова.

Важливо, щоб батьки, особливо на першому році навчання

дитини, підтримували постійний зв'язок зі школою. Аби знати, як проявляє себе дитина, які в неї проблеми. Для кращої адаптації першачків пропонуємо організувати у кожній класній кімнаті парту для батьків першокласників.

Особливу увагу слід звернути на фізичне виховання школярів. Фізичне навантаження молодших школярів має бути посильним. Слід пам'ятати, що організм дитини до тривалого, а тим більш одноманітного навантаження ще не готовий. Необхідно уважно стежити за станом дитини під час фізичних навантажень будь-якого характеру.

Обов'язковим є дотримання Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01).

Тривалість уроків у загальноосвітніх навчальних закладах у перших класах становить 35 хвилин. Розклад уроків повинен враховувати оптимальне співвідношення навчального навантаження протягом тижня, а також правильне чергування протягом дня і тижня предметів природничо-математичного і гуманітарного циклів з уроками музики, образотворчого мистецтва, трудового навчання, основ здоров'я та фізичної культури. При складанні розкладу уроків необхідно враховувати динаміку розумової працездатності учнів протягом дня та тижня.

Робочий тиждень передбачає для учнів першого класу протягом навчального року додатковий розвантажувальний день - четвер, у розклад якого не вводяться предмети, що потребують значного розумового напруження (математика, мови).

Для профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів початкових класів на уроках письма, мови, читання, математики тощо необхідно через кожні 15 хвилин уроку проводити фізкультхвилини та гімнастику для очей.

У першому класі діється словесна характеристика знань, умінь і навичок учнів. У першому класі домашні завдання не задаються.

Дозволяється використовувати підручники та навчально-дидактичні посібники для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, які мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2009 р. № 1121 «Про затвердження Положення про групу продовженого дня загальноосвітнього навчального закладу» та Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01) для першокласників, які відвідують групи продовженого дня, необхідно організувати щоденний 1,5-годинний денний відпочинок (сон), не менше, ніж 1,5-годинну прогулянку на свіжому повітрі, а також спортивно-оздоровчі заняття для учнів першого класу тривалістю не менш як 35 хвилин щоденно.

Учні зараховуються до групи продовженого дня за згодою (заявою) батьків або осіб, які їх замінюють. На підставі заяви батьків (осіб, які їх замінюють) дозволяється відпустити дітей у зручний для батьків час.

Відповідальність за безпеку життєдіяльності кожного учня на уроках, під час перерв, на групах продовженого дня, дотримання вимог санітарних правил і норм несуть вчителі-класні керівники, вихователі груп продовженого дня, адміністрація навчального закладу.

Збереження та зміцнення фізичного здоров'я учнів, їх моральне та громадянське виховання – ці складові постійно мають бути у центрі уваги кожного директора та кожного вчителя.

До уваги вчителів 1 класу

ПОРАДИ педагогам при організації навчально – виховного процесу для учнів 1 класу

У початковий період навчання дитини у першому класі важливе значення має успішність адаптаційного періоду.

Створення сприятливого середовища для адаптації дитини до систематичного шкільного навчання забезпечуватиме їй подальший благополучний розвиток, успішне навчання та виховання. Вимоги щодо забезпечення належних умов для навчання і виховання учнів, в т.ч. 1 класу, в загальноосвітніх навчальних закладах встановлено Державними санітарними правилами і нормами влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01). Для учнів 1 класу особлива увага має приділятися:

організації гарячого харчування;
облаштуванню кімнат для відпочинку (сну);
приміщені для організації рухливих ігор, щонайменше одного на паралель класів;
обладнанню відокремлених туалетів (вбиралень);
обладнання відокремлених гардеробів з обов'язковим виділенням секцій для кожного класу тощо.

Відповідно до Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01) для першокласників, які відвідують групи продовженого дня, необхідно організувати щоденний 1,5-годинний денний відпочинок (сон), а також не менше, ніж 1,5-годинну прогулянку на свіжому повітрі.

Збереження та зміцнення фізичного здоров'я учнів, іх моральне та громадянське виховання – ці складові постійно мають бути у центрі уваги кожного вчителя. З цією метою важливо організувати активну співпрацю вчителя з батьками або особами, які їх замінюють, з медичними працівниками загальноосвітнього навчального закладу, шкільним психологом, з вчителями - предметниками, вихователем групи продовженого дня. Результатами такої співпраці є:

- краще вивчення індивідуальних можливостей та стану здоров'я кожного першокласника;
- здійснення особистісно-зорієнтованого навчання та виховання;
- впровадження здоров'язбережувальних технологій

навчально-виховного процесу;

- спільна підготовка і проведення батьківських зборів;
- бесіди з батьками на психолого-педагогічну тематику тощо.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» навчально-виховний процес у 1 класах здійснюється за груповою (класно-урочною) та індивідуальною формою навчання.

Створення сприятливих умов для безболісної адаптації дітей до систематичного шкільного навчання, зняття статичного напруження першокласників при одночасному виконанні навчальних програм з усіх предметів забезпечується при складанні розкладу уроків. Необхідно враховувати оптимальне співвідношення навчального навантаження протягом дня, тижня з урахуванням психофізіологічних та фізичних можливостей першокласників.

Доцільно чергувати протягом дня навчальні предмети природничо-математичного і гуманітарного циклів з уроками фізичної культури, основ здоров'я, музичного та образотворчого мистецтва, трудового навчання. Навчальні предмети, що вимагають значного розумового напруження - мови, математику - доцільно ставити у розкладі другими і третіми уроками. Навчальні предмети, пов'язані з активною руховою діяльністю, а також предмети «Основи здоров'я», «Я і Україна» (ознайомлення з навколошнім), музичне мистецтво, образотворче мистецтво, трудове навчання можна проводити на четвертих уроках.

Середу або четвер рекомендується планувати у розкладі як розвантажувальний день. У цей день можна проводити уроки з предметів оздоровчо-фізкультурного та мистецького спрямування.

З метою уникнення перевантаження впродовж вересня – жовтня на четвертих уроках доцільно використовувати інші форми організації навчального процесу. Протягом цього часу учитель може планувати проведення окремих навчальних занять у формі уроків-експурсій, уроків-імпровізацій, уроків-ігор, уроків-театралізацій тощо.

В адаптаційний період навчання першокласників виявляється специфіка організації уроків з окремих предметів.

Уроки фізичної культури протягом перших двох місяців спрямовані в першу чергу на розвиток і удосконалення рухів дітей і, по можливості, проводяться на свіжому повітрі.

Уроки з основ здоров'я рекомендується проводити, активно поєднуючи навчально-пізнавальну і оздоровчо-рухову діяльність першокласників. Ігри та ігрові ситуації мають бути невід'ємною частиною як уроків з фізичної культури, так і уроків з основ здоров'я.

Вивчення окремих тем з математики у цей період може проходити не лише у класі, але і в добре обладнаній ігровій кімнаті, на уроках-іграх, поза межами класу, школи. Щотижня один урок математики доцільно проводити на повітрі.

Так, при вивченні ознак предметів (порівняння предметів за кольором, розміром, формою) доцільним буде проведення екскурсій по школі, шкільному подвір'ю, на спортивний майданчик з включенням тематичних ігор, екскурсії у кабінет математики. Екскурсії в парк, вулицями міста, на пришкільну ділянку, рухливі ігри з різними завданнями допоможуть першокласникам у засвоєнні просторових уявлень, взаємного розміщення предметів. При вивченні матеріалу з порівняння груп предметів за їх кількістю, а також з лічби предметів доцільними будуть екскурсії в парк, у магазин.

Адаптаційний період співпадає зі сприятливими погодними умовами для проведення екскурсій та цільових прогулянок, у ході яких відбувається безпосереднє знайомство дітей з навколошнім світом. Тим самим забезпечується накопичення

чуттєвого досвіду, реальних яскравих вражень, важливих для успішного пізнання навколошнього світу, у тому числі, соціального оточення дитини. Доцільно екскурсії і тематичні прогулянки цілеспрямовано проводити у системі уроків ознайомлення дітей з навколошнім світом.

У зв'язку з тим, що основою вивчення музичного мистецтва учнями є найпростіші музичні жанри – пісня, танець, марш, їх інтонаційно-образні особливості, навчальна діяльність першокласників на уроках музики може включати в себе яскраво виражені ігрові елементи (пластичне інтонування, музично-ритмічні рухи, вільне диригування, гру на елементарних музичних інструментах, інсценування та розігрування окремих музичних творів, пісень тощо). Це дозволить вчителю зробити уроки музики захоплюючими, цікавими, насиченими різноманітними формами діяльності учнів, допоможе усунути рухову пасивність і перевантаження дітей.

У період адаптації першокласників до систематичного шкільного навчання уроки образотворчого мистецтва відіграють особливу роль. Художня діяльність супроводжує всю життєдіяльність дитини. Дитина не стільки створює малюнок, скільки передає свій стан. Її художня діяльність передбачає творче співробітництво, довірливість стосунків між учителем і учнем. Тому сама атмосфера і цілі художніх занять передбачають окремі ігрові форми спілкування.

Художні заняття у цей період можуть мати різні форми: прогулянки та екскурсії в парк чи в ліс з метою розвитку навичок сприймання, естетичного милування і спостережливості, а також збору природних матеріалів для наступних уроків з образотворчого мистецтва; екскурсії в майстерню народних умільців рідного краю, в художньо-краєзнавчий музей чи в музей народного декоративно-прикладного мистецтва; ігри.

Основне спрямування роботи на перших уроках трудового навчання включає в себе розширення сенсорного досвіду дітей, розвиток моторики рук, формування пізнавальних процесів (сприймання, уваги, пам'яті, мислення та ін.), координація рухів, формування початкових прийомів роботи з ручними інструментами тощо.

Частину уроків трудового навчання пропонується проводити у формі екскурсій та ігор. Екскурсія може включати ігри-змагання на розвиток окоміру, почуття кольору, форми. Уроки на свіжому повітрі можуть включати ігри та конкурси, пов'язані зі збиранням природного матеріалу. Можна провести уроки – конкурси чи театралізовані уроки з використанням виготовлених матеріалів.

Законом України «Про загальну середню освіту» визначено тривалість уроків для учнів 1 класу. Вона становить 35 хвилин.

Тривалість перерв між уроками для учнів 1 класу має бути не меншою 15-и хвилин, великої перерви після другого уроку – не менше 30-и хвилин, або двох малих перерв по 20 хвилин після другого і третього уроків. На великих перервах організовується харчування, активний відпочинок учнів.

Згідно з вимогами Державних санітарних правил і норм улаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДсанПіН 5.2008–0) на п'ятнадцятій хвилині кожного з уроків проводиться фізкультхвилинка, що включає динамічні, дихальні вправи, вправи для збереження зору, пальчикова гімнастика тощо.

Учитель повинен весь час стимулювати учнів у дотриманні правилної статури під час виконання письмових робіт за партою.

Прийоми та методи роботи з дітьми мають забезпечувати різноманітну активну практичну діяльність кожного учня. Ігрова діяльність має бути домінуючою під час навчання дитини у 1 класі.

Домашні завдання учням першого класу не задаються.

Навчальні досягнення учнів 1 класу оцінюються вербально.

Під впливом різноманітних чинників шкільного життя позитивні уявлення про себе, сформовані у дитини в дошкільному віці, у першому класі піддаються серйозним випробуванням. Навчання пов'язане не лише з успіхами, а частіше з помилками, невдачами. Першокласник прагне утвердити себе в новій ролі, шукає опору у ставленні вчителів до себе, бажаючи, щоб дорослі помічали його позитивні якості. Тому оцінка здатна викликати в учня цілу гаму гострих переживань. Радість і задоволення досягненнями в навчанні створюють позитивний емоційний фон стосунків з учителем та однокласниками, покращують рівень засвоєння знань. Почуття гіркоти, невдоволення невдачами можуть спричинити зниження самооцінки, зневіру, конфлікт з оточенням.

Важливо на уроках створювати такі умови, коли б невдоволеність від невдачі спонукатиме дитину шукати кращі способи навчальної діяльності.

Педагогічна оцінка має бути тактовною; не акцентованою на невдачах дитини, а здатною створювати сприятливий емоційний фон для подолання труднощів. Важливо навчити учня сприймати оцінку як показник рівня знань і вмінь, а також розуміти, що оцінюються його конкретні дії.

Важливе завдання виховання першокласників – цілеспрямоване формування самооцінки. За сприятливих умов навчання і виховання у дітей починає формуватися правильна самооцінка, яка стосується особистісних якостей, досягнень і можливостей. Створюючи такі умови, слід враховувати індивідуальні особливості кожного учня, і, перш за все, виділяючи ознаки, які свідчать про тенденції формування у них самооцінки.

Для дітей з заниженою самооцінкою, сором'язливих, пасивних дуже важливими є значими оцінки, які дає учитель. Похвала, заохочення допомагають зняти негативний вплив невпевненості в собі, в той час як осудження – посилює його. Такій дитині важливо дати можливість реально добиватися хороших результатів у роботі, а потім допомогти правильно їх оцінити і в коректній формі привернути увагу однокласників.

Діти з виявленою завищеною самооцінкою зазвичай є схильними до демонстративності та домінування. По відношенню до них доречною є тактика стриманості, висловлена незначними знаками уваги. Якщо немає можливості уникнути зауваження, то його слід висловити діловим тоном, не показуючи якихось емоцій.

Важливо помітити той момент, коли дитина в основному вправила свою помилку, щоб поставити її в однакові умови з іншими учнями.

В усіх випадках не слід протиставляти дітей один одному. Можна порівнювати лише певні досягнення учня. Стимулюючий характер носить порівняння роботи (відповіді, поведінки тощо) з тим, як працювала дитина раніше, проте не вдаватися до порівняння успіхів чи невдач окремих учнів.

Водночас доцільно вчити дітей здійснювати не лише самооцінку, а й взаємооцінку, колективну оцінку. Це активізує навчальну роботу, допомагає формуванню в школяра зацікавленого ставлення до критики, висловленої на його адресу, зміцнює почуття своєї значущості в колективі, сприяє усвідомленню турботи про нього товаришів.

Вміло користуючись в роботі з першокласниками педагогічною оцінкою, вчитель закладає основи для формування в них умінь об'єктивно оцінювати хід і результати своєї діяльності, стимулює розвиток навчальних мотивів, створює атмосферу доброчесливих взаємин у класі, що необхідно для підтримування в учнів почуття власної гідності, доброти і чуйності, бажання працювати разом з однокласниками.

8 стор.

СЛОВО МЕТОДИСТА

№2 (002)

На допомогу керівнику ЗНЗ

ПЛАН ЗАХОДІВ

щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти в навчальних закладах Красилівського району у 2012 – 2016 роках

I. Організаційна робота

- 1.1. Розробити районні заходи щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти в навчальних закладах
- До 30.03.2012 - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет

- 1.2. Створити банк даних на вчителів початкових класів, іноземної мови, інформатики, які будуть впроваджувати Державний стандарт початкової загальної освіти в навчальних закладах
- До 25.08.2012 - Методичний кабінет

- 1.3. Заслухати на колегії відділу освіти райдержадміністрації питання щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти в навчальних закладах району
- Березень 2012 р. - Відділ освіти райдержадміністрації

Методичний кабінет

- 1.4. Організувати обговорення на педагогічних радах навчальних закладів питання щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти з 2012-2013 н.р.
- Березень – квітень 2012 р. - Відділ освіти райдержадміністрації, навчальні заклади

- 1.5. Забезпечити участь у Всеукраїнській акції «Дай руку, першокласнику»
- Щороку квітень - грудень - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

- 1.6. Сприяти модернізації навчально-матеріальної бази загальноосвітніх навчальних закладів щодо Державного стандарту початкової загальної освіти
- Постійно - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

- 1.7. Проводити районні рейди-огляди готовності початкової школи до роботи за новими програмами
- Щороку серпень 2012 - 2016 роки - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет

- 1.8. Поповнювати фонди бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів навчальною і методичною літературою щодо Державного стандарту початкової загальної освіти
- Постійно - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

- 1.9. Забезпечувати фінансування годин варіативної складової навчальних планів початкових класів
- Постійно - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

- 1.10. Активізувати роботу по організації груп продовженого дня в загальноосвітніх навчальних закладах відповідно до потреби батьків
- Постійно - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

- 1.11. Забезпечувати наступність у роботі дошкільних навчальних закладів і початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів
- Постійно - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

II. Підвищення науково-теоретичного рівня та фахової підготовки педагогічних працівників

- 2.1. Провести інструктивно-методичну нараду для вчителів початкових класів, які будуть викладати у 1 класі
- Серпень 2012 р. - Методичний кабінет

- 2.2. Провести інструктивно-методичну нараду для вчителів іноземної мови, які будуть викладати у 1 класі
- Серпень 2012 р. - Методичний кабінет

- 2.3. Провести інструктивно-методичну нараду для вчителів інформатики, які будуть викладати «Сходинки до інформатики» у 2 класі

- Серпень 2013 р. - Методичний кабінет

- 2.4. Провести інструктивно-методичну нараду для вчителів початкових класів, які здійснюють індивідуально-групову форму роботи у 1 класі

- Серпень 2012 р. - Методичний кабінет

III. Організаційно-методична робота

- 3.1. Провести районні семінари-практикуми з питань «Впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти» для заступників директорів з навчально-виховної роботи, голів ШМО вчителів початкових класів, вчителів 1 класу.

- Лютий - квітень 2012 р. - Методичний кабінет

- 3.2. Проводити семінари-практикуми за проблемою «Нетрадиційні форми та методи роботи у навчанні грамоти першокласників»

- Щороку квітень 2013 - 2016 роки - Методичний кабінет

- 3. Організувати роботу консультаційного пункту щодо впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти

- Постійно 2012 - 2016 роки - Методичний кабінет, навчальні заклади

- 3.4. Забезпечити психологічний супровід впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти
- Постійно 2012-2016 роки-Методичний кабінет, ЦППСР

- 3.5. Провести районну практичну конференцію «Державний стандарт початкової загальної освіти: досягнення, проблеми, перспективи»
- Листопад 2016 р. - Методичний кабінет, навчальні заклади

- 3.6. Започаткувати районний конкурс на кращий кабінет початкових класів
- 3 вересня 2013 р. - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

- 3.7. Організувати роботу творчої групи « Особистісно зорієнтований і компетентнісний підхід в умовах Державного стандарту початкової загальної освіти»
- Впродовж 2013 - 2016 років - Методичний кабінет

IV. Вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду

- 4.1. Вивчити та узагальнювати передовий педагогічний досвід щодо практичного впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти загальноосвітніми закладами району
- Впродовж 2013 - 2016 років - Методичний кабінет, навчальні заклади

- 4.2. Організувати проведення фестивалю педагогічних ідей та інновацій у початковій школі
- Грудень 2013 р. - Відділ освіти райдержадміністрації, методичний кабінет, навчальні заклади

- 4.3. Створити банк передового педагогічного досвіду з проблемами впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти
- Вересень 2013 р. - Методичний кабінет

V. Аналіз діяльності

- 5.1. Вивчити хід впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти загальноосвітніми навчальними закладами: Красилівська ЗОШ I-ІІІ ст. №1, Красилівський НВК, Антонінська, Михайлівська ЗОШ I-ІІІ ст., - 2013
- Красилівська ЗОШ I-ІІІ ст. №2, Великозозулинецька ЗОШ I-ІІІ ст., Кульчинківська ЗОШ I-ІІ ст., Глібківська ЗОШ I ст., -2014 р.

- Красилівська ЗОШ I-ІІІ ст. №3, Заслучненська ЗОШ I-ІІІ ст., Манівецька ЗОШ I-ІІ ст., Васильчицька ЗОШ I ст. -2015 р.

- Красилівська ЗОШ I-ІІІ ст. №4, Чернелівська, Печеська, Кузьминська ЗОШ I-ІІІ ст., Котюржинецька ЗОШ I-ІІ ст., Гриценківська ЗОШ I ст. -2016 р.

- Відділ освіти, методичний кабінет

- 5.2. Проводити моніторингове дослідження щодо запровадження Державного стандарту початкової загальної освіти

- Впродовж 2013-2016 років - Методичний кабінет